

Filozofická fakulta Univerzity Karlovy v Praze
Katedra jihoslovanských a balkanistických studií FF UK

Posudek oponenta na bakalářskou práci „Stvaralaštvo Boška Tokina u kontekstu srpske avangarde“ Diany Vladimirove

PhDr. Jaroslav Otčenášek, Ph.D., KJBS FF UK v Praze

Kolegyně Vladimirova si za téma své bakalářské práce zvolila rozbor díla v kontextu doby vybraného srbského autora, v našem prostředí, pokud je mi známo, dosud nezkoumaného. Zároveň ani v srbských literárních dějinách není Boško Tokin nijak výrazně analyzován jako spisovatel, ale je především prezentován jako zakladatel srbské filmové kritiky, sportovního zpravodajství a až s velkým odstupem jako literární teoretik a autor. V tomto směru měla tedy kolegyně Vladimirova při své práci poněkud ztíženou situaci.

Práce je konstruována obvyklým způsobem, po obecnějším úvodu následuje charakteristika dosavadní reflexe Boška Tokina a jeho díla v srbské literární historii. Následuje autorův životopis a jeho interpretace v dobovém kontextu. Hlavní pozornost autorka zaměřuje na situaci srbské literatury, proměn modernistických trendů, a především pak na srbskou avantgardu. Zejména je zdůrazněna významná role Tokina při formování tzv. zenitismu, specifické srbské části avantgardních přístupů k literatuře a kultuře jako takové. Autorka také velmi poučeně charakterizuje dobovou srbskou společnost a její někdy až překotnou modernizaci v meziválečném období.

Poté přistupuje k jádru Tokinova literárního díla, k románu „Terazije“. Kolegyně Vladimirova velmi dobře analyzuje poetiku textu, jeho dopad na dobové vnímání společenských změn a tabu. Autorka také detailněji analyzuje moderní pojetí psychologie postav, všímá si nového uchopení ženských hrdinek i dobové výrazně pokrytecké morálky, která se snažila stále udržovat přežitě a nefunkční historické vnímání společnosti v době nezbytné modernizace celého státu. Podtrhuje také zásadní význam Bělehradu v těchto procesech. Zmiňuje též vliv filmu a sportovních reportáží na podobu románu i na snahy o jeho dobovou i dnešní interpretaci. To vše se v románu „Terazije“ projevuje, a právě až

nečekaně moderní Tokinův přístup k těmto problémům způsobil nepochopení textu ve své době a jeho „znovuobjevení“ až s velkým časovým odstupem. Jak autorka správně poznamenává, román je natolik moderní, že i dnes velmi dobře funguje a ukazuje, že některé otázky trápí srbskou společnost ve stejné podobě jako před 90 lety.

Následně se kolegyně Vladimirova zaměřuje na další Tokinovu činnost, zejména na literární kritiku a teoretické texty. Vše pak shrnuje v hutném závěru. Protože nejsem vzděláním serbista, nemohu objektivně zhodnotit jazykovou podobu práce, zejména případné gramatické chyby či syntaktické nepřesnosti. Upozornil bych jen na několik drobností. Spisovatel se narodil v banátské obci Čakovo, která byla v té době součástí Rakousko-Uherska, nikoliv Rumunska (s. 13), k tomu došlo až po skončení 1. světové války. Dále je v poznámkách vysvětlen termín „struja svesti“ dvakrát (s. 26 a 40), v druhém případě stačil jen odkaz na první poznámku. Na s. 46 pak autorce vypadlo jedno písmeno ve slově „konstruktivni“ (v textu konstruktivn). Nejedná se ale o nic podstatného.

Bakalářská práce kolegyně Vladimirové je vyzrálý text, který je kvalitativně poměrně vysoko nad průměrem obdobných prací v oboru. Její pochopení analyzovaného románu v kontextu doby je opravdu hluboké a schopnost toto poznání předat v textu práce je velmi zdařilé.

Bakalářskou práci kolegyně Vladimirove považuji za velmi zdařilou, doporučuji ji k obhajobě a navrhuji hodnocení – výborně.

v Praze dne 18. 8. 2023